

Paul Davies AS
Cadeirydd
Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig y Senedd

SeneddEconomy@senedd.cymru

16 Ionawr 2024

Annwyl Paul,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 3 Ionawr yn cynnwys cwestiynau dilynol yn ymwneud â'm presenoldeb yn y Pwyllgor ar 13 Rhagfyr ar gyfer Craffu Cyffredinol. Gweler fy atebion isod.

Y Cynllun Ffermio Cynaliadwy (SFS)

- A wnaiff y Gweinidog nodi sut y bydd yn ymgysylltu â'r diwydiant ffermio mewn perthynas â chyfraddau talu, er mwyn sicrhau ymrwymiad a chyfranogiad yn y cynllun SFS a sicrhau ei lwyddiant?

Mae fy swyddogion wedi trefnu cyfres o 10 digwyddiad wyneb yn wyneb ledled Cymru yn ystod y cyfnod ymgynghori, i roi cyfle i ffermwyr ofyn cwestiynau am ddyluniad y cynllun arfaethedig a methodoleg taliadau. Mae hyn yn cynnwys y taliadau Llinell Sylfaen a Sefydlogrwydd Cyffredinol.

Rwyf wedi cynnig, yn yr ymgynghoriad, y gallai ffermwr sy'n ymuno â'r Cynllun ac a dderbyniodd daliad BPS yn 2024 hefyd dderbyn Taliad Sefydlogrwydd, sy'n ychwanegol at y Taliad Sylfaenol Cyffredinol a dderbyniwyd o dan y Cynllun. Bydd y Taliad Sefydlogrwydd yn helpu ffermwyr i bontio o un system gymorth i'r llall, ac yn darparu cymorth ariannol ychwanegol cyn i Weithredoedd Opsiynol a Gweithredoedd Cydweithredol yr SFS ddod ar gael. Am y rheswm hwn, disgwylir i'r taliad hefyd roi parhad i ymgeiswyr y BPS a oedd yn arfer hawlio am dir comin, a chynnwys ardaloedd SoDdGA a statws organig (fydd o bosibl yn cael eu cyflwyno yn 2024). Bydd y Taliad Sefydlogrwydd yn rhoi sicrwydd i ffermwyr sy'n ymuno â'r Cynllun am eu lefel gyffredinol o gefnogaeth yn ystod y Cyfnod Pontio.

Mae disgwyl i ddigwyddiadau tebyg i ymgysylltu â ffermwyr gael eu hailadrodd yn dilyn yr ymgynghoriad, unwaith y bydd y penderfyniad terfynol ar gyfraddau dylunio a thalu'r Cynllun wedi'u gwneud. Bydd y digwyddiadau hyn, a fydd yn cael eu cefnogi gan ganllawiau'r Cynllun manwl, yn cynnwys cyfleoedd i ffermwyr ofyn am gyfraddau talu a deall yr effaith bosibl ar eu busnesau.

Defnyddio gwersi a ddysgwyd o weithredu cynllun Cynefin Cymru (HWS)

- A all y Gweinidog ddarparu rhestr o wersi a ddysgwyd o ddylunio'r HWS a fydd yn cael eu hystyried ar gyfer cwblhau a gweithredu'r SFS?

Unwaith y bydd pob contract wedi'i gyhoeddi ym mis Ionawr a'i dderbyn gan ymgeiswyr llwyddiannus, byddwn wedyn yn gallu myfyrio ar ddatblygiad a chyflwyniad Cynllun Cynefin Cymru ac ystyried sut y gellir defnyddio'r gwersi a ddysgwyd wrth gwblhau'r Cynllun Ffermio Cynaliadwy.

O'r broses ddatblygu a chymhwyso, mae'r gwersi mwyaf wedi dod o ddefnyddio a chyflwyno data i ddarpar ymgeiswyr. Rydym wrthi'n edrych ar y problemau a gafwyd yn nyddiau cynnar y cyfnod ymgeisio a sut y gellir mynd i'r afael â'r rhain wrth gyflwyno yn y dyfodol.

Roedd lansio'r Cynllun hwn yn llwyddiant mawr. Yn seiliedig ar y data cychwynnol a gymerwyd o Ddatganiadau o Ddiddordeb, gallai dros 276,000ha o dir cynefin gael ei gefnogi ar ffermydd unigol. Mae hyn yn llawer mwy na'r 206,830ha a gefnogir o dan gontractau Glastir Uwch. O hyn, mae dros 22,800ha yn gynefin coetir.

Fel y dywedais uchod, mae gwersi i'w dysgu wrth i ni symud tuag at weithredu SFS. Mae angen i ni sicrhau ein bod yn cael y data sylfaenol cywir ar gyfer SFS a sicrhau bod ffermwyr a swyddogion yn cael yr amser angenrheidiol i ystyried a chasglu data'n gywir.

Eleni, bydd RPW yn cynnal ymarfer cadarnhau data, a fydd yn cynnwys rhoi gwybod am y setiau data cynefinoedd a nodweddion eraill y dirwedd, fel coed, coetir a gwrychoedd, i gynhyrchu mapiau ar-lein newydd ar gyfer SFS. Byddwn yn gweithio'n agos gyda Cyfoeth Naturiol Cymru a ffermwyr wrth gwblhau'r gwaith hwn. Bydd swyddogion hefyd yn rhoi cyfle i ffermwyr ddiweddarau manylion deiliadaeth busnes a thir yn barod i'w cyflwyno yn yr SFS.

Rheoliadau Llygredd Amaethyddol

- Mae Aelodau'n edrych ymlaen at dderbyn yr wybodaeth ddiweddaraf am asesu cynigion ar gyfer mesurau amgen cyn gynted â phosibl, o gofio bod y dull gwell ar gyfer rheoli maetholion yn fesur dros dro a roddwyd ar waith ar gyfer blwyddyn galendr 2024.

Fel y nodwyd yn fy nhystiolaeth i'r Pwyllgor ar 13 Rhagfyr, efallai na fydd unrhyw ddiweddariad ar y cynigion am fesurau amgen ar gael tan ymhell i mewn i'r flwyddyn. Mae fy llythyr dyddiedig 25 Mai 2023 at Gadeirydd Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig ar y mater hwn yn nodi'r sefyllfa bresennol. Byddaf yn hapus i roi'r wybodaeth ddiweddaraf unwaith y bydd fy swyddogion wedi cael cyfle i ymgymryd â gwaith pellach mewn perthynas â'r cynigion a'u hystyried yng nghyd-destun yr adolygiad pedair blynedd o'r Rheoliadau Rheoli Llygredd Amaethyddol.

Clefydau Anifeiliaid

- Mae aelodau'n croesawu'r gwaith rhagweithiol sy'n cael ei wneud, a byddent yn gwerthfawrogi gweld adroddiad cryno yr ymarfer a'r gweithdai pen bwrdd diweddar, ar ôl eu cwblhau, i helpu i ddeall unrhyw fylchau o ran parodrwydd a sut y gellir mynd i'r afael â'r rhain.

Bydd Adroddiad Ymarfer Awyrennau Llundain yn cael ei gwblhau yn dilyn gweithdy terfynol Symudiadau Da Byw ar 07/02/2024. Rydym yn gobeithio derbyn yr adroddiad terfynol ym mis Chwefror.

- Byddai aelodau'n gwerthfawrogi derbyn mwy o wybodaeth yn benodol am barodrwydd a stociau brechlyn sydd ar gael ar gyfer clefyd feirysol y Tafod Glas o ystyried iddo gael ei ganfod yn ddiweddar yn Lloegr.

Rydym yn parhau i weithio'n agos gydag APHA a thimau polisi clefyd anifeiliaid eraill y DU ar fod yn barod am y Tafod Glas. Nodi nad oes brechlyn (yn y DU nac yn Ewrop) ar gyfer BTV-3, y straen o'r firws Tafod Glas sydd wedi'i ganfod yn Lloegr (ers canol mis Tachwedd).

Cofion,

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd